

Izvajanje družbene skrbi na področju varstva borcev NOV in vojaških invalidov v občini Ljubljana-Šiška

Področje izvajanja socialne varnosti borcev NOV in drugih borcev ter vojaških invalidov v občini Ljubljana-Šiška je v letu 1982 temeljilo na uresničevanju stališč in sklepov skupščine SR Slovenije iz leta 1978.

Temeljni podarek je bil dan prizadevanjem družbene skupnosti za nadaljnje utrjevanje in dograjevanje sistema socialne varnosti ter izboljšanje materialnega in družbenega položaja borcev in vojaških invalidov.

V sedanjih zaostrenih gospodarskih gibanjih se tudi na tem področju varstva odražajo posledice pri zagotavljanju financiranja zdraviliško-klimatskega zdravljenja vojaških invalidov in nosilcev »Partizanske spomenice 1941«. Sredstva za tako zdravljenje zagotavlja zvezni proračun in so omejena, medtem ko je splošno zdravstveno varstvo le-teh s 1. 1. 1983 preneseno v SIS zdravstvenega varstva.

Pri zagotavljanju pravic po občinskem odloku o družbeni skrbi za udeležence NOV in drugih vojn ter njihove družinske člane so se pokazali določeni problemi, ki jih bo potrebno enotno reševati v občini, mestu in republiki. Gre za nekatere oblike družbenih pomoči, ki jih družbeni dogovor ne zajema in so v izključni pristojnosti občine. Zato bo potrebno ugotoviti, če so dani pogoji za spremembo predpisa, tako da bi te pomoči preusmerili na ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

Izvajanje socialne varnosti udeležencev NOV in vojaških invalidov urejajo zvezni, republiški in občinski predpisi, posamezna vprašanja pa tudi drugi predpisi. Najpomembnejša sta novi zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu.

Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja daje borcu NOV pravico zahteve, da se mu obdobja posebne dobe, ki se štejejo dvojno, ne računajo v pokojninsko dobo ali da se mu računajo enojno.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu pa borcu NOV priznava posebno dobo v dvojnem trajanju do 15. 5. 1945 oprošča plačila participacije za zdravstvene storitve.

I. PREGLED ŠTEVILA UPORABNIKOV NAJPOMEMBNEJŠIH OBLIK BORČEVSKO-INVALIDSKEGA VARSTVA V OBČINI LJUBLJANA-ŠIŠKA V LETIH 1981 IN 1982 PO ZVEZNIH IN REPUBLIŠKIH PREDPISIH

Tabela 1

Oblike varstva	Število upravičencev v občini Ljubljana-Šiška	
	1981	1982
1. Dodatek zaposlenim borcem NOV	4	2
2. Osebna invalidnina	578	559
3. Dodatek za potrebo in tujo pomoč	23	21
4. Ortopedski dodatek	109	99
5. Družinska invalidnina	371	348
6. Invalidski dodatek	79	71
7. Civilna invalidnina	64	36

Iz tabele je razviden upad števila upravičencev, zlasti do osebne in družinske invalidnine, invalidskega dodatka in dodatka za zaposlene borce NOV zaradi upokojitve in umrljivosti uporabnikov pravic.

Sredstva za razne oblike varstva se kljub upadu števila upravičencev zvišujejo zaradi letnih uskladijev prejemkov.

Število uporabnikov drugih oblik borčevsko-invalidskega varstva po republiških predpisih v letu 1982, ki jih ne zajema prikazana tabela, je naslednja: družinski dodatek (9 uporabnikov), rehabilitacija (2 uporabnika), regres pri nakupu motornega vozila (6 uporabnikov), pogrebna (4 primeri), posmrtnina (10 primerov), regres borcem za sever-

no mejo (28 uporabnikov) in varstveni dodatek kmetov borcev NOV (10 uporabnikov).

II. IZVAJANJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA BORCEV NOV, VOJAŠKIH INVALIDOV IN NOSILCEV »PARTIZANSKE SPOMENICE 1941«

Zdraviliško zdravljenje borcev NOV

Na področju zdraviliškega zdravljenja borcev NOV je bilo v letu 1982 sprejeto določilo, da je možno odobriti 21-dnevno nujno zdravljenje, katerega v celoti plača občinska zdravstvena skupnost, medtem ko je bilo koristno zdravljenje v preteklih letih delno krito iz sredstev občinskega proračuna. V letu 1982 je občinska zdravstvena skupnost zagotovila sredstva za nujno zdravljenje 302 borcem NOV. Zdravljenje je bilo odobreno 299 borcem NOV, ki so bili takega zdravljenja nujno potrebni. Pri svojih odločitvah je zdravniški konzilij upošteval predvsem medicinske indikacije in zaporedna leta dosedanjega zdravljenja.

Glede na omejitve sredstev za to obliko zdravstvenega varstva borcev NOV bo v prihodnje potrebno v okviru občinske zdravstvene skupnosti razpravljati o možnostih glede zagotovitve dodatnih finančnih sredstev za širši obseg zdravljenja borcev NOV, ki so tega nujno potrebni.

Zdraviliško-klimatsko zdravljenje vojaških invalidov in nosilcev »Partizanske spomenice 1941«

Glede na določila novega zakona o temeljnih pravicah vojaških invalidov in družin padlih borcev so republike v letu 1982 sprejele omejeno kvoto zveznih sredstev za zdraviliško-klimatsko zdravljenje.

Občina Ljubljana-Šiška je prejela 2.854.599 dinarjev. Razpoložljiva kvota je bila pavšalno določena za 142 vojaških invalidov in nosilcev »Partizanske spomenice 1941«.

Zdravniška komisija za pregled vojaških invalidov I. stopnje je v letu 1982 odobrila zdravljenje 123 vojaškim invalidom in 29 nosilcem »Partizanske spomenice 1941«, zavrnila pa je zdravljenje 130 vojaškim invalidom in 13 nosilcem »Partizanske spomenice 1941«, če so zdravljenje koristili več kot tri zaporedna leta. Med zavrženimi so bili tudi invalidi II., III. in IV. skupine. Na komisijo zdravniških izvedencev pa je bilo poslanih 27 ugovorov.

Prizak števila uporabnikov zdravniško-klimatskega zdravljenja vojaških invalidov in nosilcev »Partizanske spomenice 1941« v letih 1981 in 1982 je razviden iz naslednje tabele:

Tabela 2

Uživalci	1981		1982	
	odobr.	zavrjn.	odobr.	zavrjn.
1. Vojaški inval.	332	—	332	123
2. Nosilci »Partizanske spomenice 1941«	45	—	45	29
Skupaj	377	—	377	152

Iz prikazanih podatkov izhaja, da je omejitev zdraviliško-klimatskega zdravljenja v letu 1982 močno prizadela vojaške invalide in nosilce »Partizanske spomenice 1941«, saj je omejitev finančnih sredstev daleč od dejanskih objektivnih potreb po tem zdravljenju.

Zaradi spreminjanja navodil glede realizacije zdravljenja je del upravičencev koristilo zdravljenje šele v decembru 1982. Za deset uporabnikov bo poravnava računov bremenila kvoto sredstev za zdraviliško-klimatsko zdravljenje v letu 1983.

Povprečni znesek tritedenskega zdravljenja za posameznega upravičenca v letu 1982 je v slovenskih zdraviliških znašal 25.635 din, kar pa občutno presega planirani znesek za upravičenca, to je 20.000 din. Glede na takšno stanje bo potrebno prisilcem v prihodnje zagotoviti zdraviliško-klimatsko zdravljenje predvsem tistim vojaškim invalidom in nosilcem »Partizanske spomenice 1941«, ki so zdravljenja nujno potrebni. Tak način reševanja je nujen zaradi starosti, obolenj in invalidnosti. Zdravniške komisije bodo morale svoje delo povezovati in poiskati možnosti, da bi zagotovile zdravljenje vsem najbolj potrebnim vojaškim invalidom in nosilcem »Partizanske spomenice 1941«.

Izvajanje zdravstvenega varstva borcev NOV

V občini Ljubljana-Šiška izvajajo zdravstveno varstvo borcev in vojaških invalidov naslednji dispanzerji:

— dispanzer za borce NOV pri Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, ki ima dve splošni in eno internistično ambulanto;

— dispanzer za borce NOV Zdravstvenega doma Ljubljana-Šiška;

— dispanzer splošne medicine in ZB Medvode ter

— dispanzer za zobozdravstveno varstvo borcev in vojaških invalidov.

Delo dispanzerjev se nanaša na:

— izvajanje preventivne, to je izvajanje sistematskih pregledov, in sicer prvih in ponovnih ter pregledov za zdraviliško-klimatsko zdravljenje;

— pošiljanje pacientov na konziliarne-specialistične preglede in bolnišnično zdravljenje ter izdajanje zdravstvenih spričeval;

— obravnavanje vojaških invalidov in usmerjanje na komisije za ocenitev zvišanja odstotka invalidnosti;

— nudenje zobozdravstvenih storitev.

V letu 1982 je bilo v navedenih dispanzerjih opravljenih 6.298 prvih pregledov in 11.133 ponovnih pregledov, skupaj 17.431 pregledov. Od skupnega števila pregledanih odpade na udeležence NOV občine Ljubljana-Šiška 72,20 odstotkov.

V letu 1982 je bilo v dispanzerju za borce NOV ZD Ljubljana-Šiška opravljenih tudi 451 sistematskih pregledov borcev NOV.

Glede patologije obolenj je značilna polimorbidnost, kot obolenja pa izstopajo obolenja srca in ožilja, zvišani krvni pritisk, kronična respiratorna obolenja in obolenja lokomotorne aparata.

Predlogi in opozorila dispanzerjev so, naj se za leto 1983 čimprej pripravijo kriteriji za pošiljanje borcev, vojaških invalidov in nosilcev »Partizanske spomenice 1941« na zdraviliško-klimatsko zdravljenje. Zaradi značilnosti obolenj je še vnaprej priporočljiva klimatska-topliška rehabilitacija te populacije. Dispanzer splošne medicine in ZB Medvode pa glede na starajočo populacijo in navedeno polimorbidnost predlaga še vnaprej delovanje ambulante enkrat tedensko polni delovni čas.

V dispanzerju za zobozdravstveno varstvo borcev in vojaških invalidov so v letu 1982 v dveh ambulantah nudili zobozdravstvene storitve 1.633 pacientom. Ugotovitve dispanzerja so, da je patologija pri tej populaciji še vedno dosti kritična, in sicer predvsem zaradi razcepljenosti in iskanja pomoči prizadetih pacientov po drugih ordinacijah drugih občin ali dispanzerjev za borce. V zadnjih dveh letih so uspeli zaokrožiti približno število borcev iz občine Ljubljana-Šiška, vendar je njihov seznam še pomanjkljiv. Na osnovi analize patologije ugotavljajo, da je največ uslug v protetiki, in sicer 70 %. Predlagajo, da bi delo v dispanzerju boljše potekalo, če bi organizirali dispanzerski način dela, kar jim je tudi cilj.

Delo patronažne službe osnovnega zdravstvenega varstva v Šiški izvajajo patronažne medicinske sestre po naročilu dispanzerjev za borce splošnih ambulant, KS in bolnišnice.

Med letom je bilo obravnavanih približno 300 varovancev-borcev in pri teh osebah je bilo opravljeno naslednje število obiskov na terenu: 1.202 obiskov, 135 razgovorov, 114 raznih intervencij, skupaj 1.451 storitev. Medicinske sestre za strokovno nego bolnika na domu in bolniške negovalke pa so izvršile 3.289 obiskov in na teh obiskih 8.848 različnih posegov.

Pri patologiji obolenj so na prvem mestu bolezni srca in ožilja, sledijo mišično živčna obolenja, stanja po kapi, revmatična obolenja, težje astme, diabetes, obolenja prebavnih organov, alkoholizem, karcinomi, težja duševna stanja, invalidnost zaradi padcev in druga obolenja.

Na terenu so opazni razni problemi, kot so: pomanjkljiva fizioterapija zaradi odsotnosti delavcev patronažne službe in nezadostno število zdravniških obiskov na domovih. Problem v letu 1982 je bila tudi oskrba s prehrano na domovih, ker strežniška služba ni zmogla pokrivati vseh želja posameznikov, ker je to delo opravljalo le sedem strežnic.

Patronažna služba predlaga, da se avtomobil za prevoz hrane v Domu starejših občanov v Dravljah čimprej prične uporabljati tudi za prevoz hrane za tiste borce, ki takšne storitve potrebujejo.

III. IZVAJANJE VARSTVA BORCEV NOV V SKLADU Z DRUŽBENIM DOGOVOROM O PRIZNAVALNINAH UDELEŽENCEV NOV IN ODLOKOM OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA O DRUŽBENI SKRBI ZA UDELEŽENCE NOV IN DRUGIH VOJN TER NJIHOVE DRUŽINSKE ČLANE

Družbeni dogovor o občinskih priznavalninah ureja materialno varstvo udeležencev NOV, katerim je čas udeležbe v NOB do 15. 5. 1945 dvojno štet v pokojninsko dobo. Ureja tudi materialno varstvo borcev za severno mejo v letih 1918—1919 in slovenskih vojnih dobrovoljcev iz vojn v letih 1912—1918. To varstvo predstavljajo občinske priznavalnine, ki so lahko stalne, občasne in enkratne. Materialno stanje kot pogoj za priznanje pravic do priznavalnine, opredeljuje premoženjski cenzus, ki ga določa vsakoletni mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov v SRS.

Priznavalnine predstavljajo posebno obliko denarnega priznanja oziroma družbene finančne pomoči borcem NOV. Udeležencem NOV, katerih dohodek ne dosega dogovorjenega cenzusa, naj bi priznavalnina zagotavljala primeren dohodek in solidnejši življenjski standard, obenem pa je tudi družbeno priznanje za prispevek borca v NOV.

Osnove in merila družbenega dogovora v celoti vsebuje tudi odlok skupščine občine Ljubljana-Šiška o družbeni skrbi za udeležence NOV in drugih vojn ter njihove družinske člane. Upravni organ skupščine občine ter komisija za zadeve borcev in vojaških invalidov NOV skupščine občine Ljubljana-Šiška, ki odloča o priznanju pravice do priznavalnine in njeni višini, sta že v letu 1977 pristopila k izvajanju določil sprejetega dogovora. Občinski odlok določa priznavalnino kot osnovno obliko borčevskega varstva. Podeljuje se udeležencem NOV s priznano posebno dobo v dvojnem trajanju, borcem za severno mejo in slovenskim vojnim dobrovoljcem, izjemoma tudi udeležencem NOV s priznano posebno dobo v dejanskem trajanju.

Stalno občinsko priznavalnino prejema v občini Ljubljana-Šiška 179 upravičencev.

V letu 1982 je komisija za zadeve borcev NOV in vojaških invalidov dvakrat opravila pregled materialnega, socialnega in zdravstvenega stanja vseh upravičencev stalne priznavalnine, upoštevajoč udeležbo vsakega upravičenca v NOB. Na podlagi zbranih podatkov, usmeritev in ugotovitev združenj borcev NOV v KS ter komisije občinskega odbora ZZB NOV Ljubljana-Šiška so bile priznavalnine zvišane vsem upravičencem, katerih dohodek v družinski skupnosti je bil izpod mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov.

Najnižja priznavalnina znaša 1.000 din, najvišja pa 8.000 din.

Poleg stalnih priznavalnin je bilo v letu 1982 podeljenih tudi 43 enkratnih priznavalnin in pomoči, od tega 30 enkratnih priznavalnin vsem borcem za severno mejo v letih 1918—1919 in slovenskim vojnim dobrovoljcem v letih 1912 do 1918 v višini 4.000 din.

V občini Ljubljana-Šiška pa se v skladu z odlokom ter po sklepu skupščinske komisije za zadeve borcev NOV in vojaških invalidov izvajajo še naslednje oblike družbene pomoči:

Pomoč za šolanje otrok borcev NOV

Pravico do pomoči imajo otroci borcev NOV, če ne prejemajo štipendije ali druge pomoči za redno šolanje ter glede na materialne in socialne razmere v družini.

Predvidevamo, da bo večina upravičencev zaključila šolanje v naslednjih treh letih. Pri skupnosti za zaposlovanje pa je potrebno ugotoviti možnosti, da se vsem upravičencem zagotovijo ustrezne oblike štipendij oziroma materialnih pomoči za dokončanje šolanja.

Pomoč oskrbovancem v domu starejših občanov

To obliko denarne pomoči prejemajo borci NOV, ki so oskrbovanci v domovih starejših občanov in ki jim po poravnavi stroškov oskrbnine ne ostanejo denarna sredstva za kritje osebnih potreb. Najvišji znesek pomoči znaša 1.800 din.

Ta oblika pomoči se podeljuje predvsem v ljubljanskih občinah. Tako se vsako leto določijo najvišji možni znesek pomoči oskrbovancem v domovih starejših občanov, vendar pa sklepe ne realizirajo vse občine enotno, temveč je to odvisno tudi od razpoložljivih sredstev. V Ljubljani bo zato potrebno enotno pristopiti k realizaciji sprejetih odločitev.

Enkratne pomoči borcem NOV

Podeljujejo se na predlog organizacij ZB NOV v KS občine Ljubljana-Šiška članom združenj borcev NOV, ki izpolnjujejo določila odloka.

V letu 1982 se je število enkratnih pomoči v primerjavi s preteklimi leti občutno zmanjšalo, zaradi doslednejšega upoštevanja sprejetih kriterijev. Dosledno izvajanje sprejetih kriterijev, je glede na omejena sredstva pomembno tudi v prihodnje. Zato bodo morala vsa združenja borcev NOV, še bolj odgovorno upoštevati dogovorjene kriterije in določila odloka, kadar predlagajo kakršnokoli pomoč borcem NOV.

Tovariška pomoč

Združenjem borcev NOV v občini Ljubljana-Šiška se vsako leto dodeljujejo sredstva za organizacijo tovariške pomoči bolnim in osamelim borcem NOV.

V letu 1982 so bila sredstva podeljena po ključu 31 združenjem.

Okrevanje članov združenj borcev NOV

Brezplačno 10-dnevno okrevanje je bilo v letu 1982 na predlog krajevnih organizacij ZB NOV odobreno 302 članom, ki so izpolnjevali kriterije določene z odlokom. Okrevanje je koristilo 278 upravičencev, od tega 186 v Banjolah, 80 na Gorenjskem in 12 v Strunjanu.

Glede na to, da so možnosti zdraviliškega in klimatskega zdravljenja omejene, bo potrebno v prihodnje še bolj dosledno upoštevati določila odloka ter v prvi vrsti pošiljati na rekreativno zdravljenje predvsem tiste člane ZB NOV, ki bodo izpolnjevali vse pogoje ter borce NOV, katerim ne bo odobreno zdraviliško zdravljenje.

Iz tabele je razviden prikaz gibanja števila upravičencev vseh oblik družbenih pomoči v letih 1981 in 1982.

Oblika varstva	1981	1982
Priznavalnina — stalna	179	179
Priznavalnina — enkratna	25	43
Pomoč oskrbo. v dom. počit.	49	36
Pomoč za šolanje otrok borcev NOV	13	9
Enkratna pomoč borcem NOV	269	196
Tovariška pomoč	31	31
Okrevanje udeležencev NOV	288	302

Podružbljanje sistema socialne varnosti borcev NOV

Področje podružbljanja socialne varnosti borcev v naši občini še ni zaživelo. Pri posameznih SIS se še niso oblikovale komisije, ki bi skrbele za podružbljanje posameznih dejavnosti.

V občini deluje od leta 1981 koordinacijski odbor za vprašanja socialne varnosti borcev pri skupnosti socialnega varstva.

V letu 1982 se je odbor dvakrat sestal in odločal predvsem o višini varstvenega dodatka kmetov-borcev. Teh upravičencev je v naši občini 10. Manj pa se je usmerjal na analiziranje in spremljanje stanja socialne varnosti borcev v občini. Člani odbora so podali zahtevo, naj SIS socialnega varstva poda smernice za delo koordinacijskega odbora v letu 1983. Razpravljal je tudi o možnosti sklenitve dogovora s kmetijsko-zemljiško skupnostjo, da se zemljišča, ki niso obdelana, pa so v lasti kmetov-borcev, obdelujejo.

Za leto 1983 pa je podan predlog občinskega odbora ZZB NOV Ljubljana-Šiška, da se pri SIS zdravstvenega varstva, socialnega varstva, socialnega skrbstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, stanovanjske skupnosti, kulturne skupnosti, izobraževalne skupnosti in komunalne skupnosti, oblikujejo komisije za borce, ki bi skrbele za podružbljanje posameznih dejavnosti.

IV. STALIŠČA IN PREDLOGI

Urejanje socialne varnosti borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev bo potrebno v prihodnje usmeriti v izpopolnjevanje in dograjevanje naslednjih področij:

1. Upoštevajoč stališča ustreznih organizacij in SIS, ki vključujejo področje tega varstva, naj se temeljne pravice ohranjajo v sedanjem obsegu, prejemki pa ustrezno zvišajo, kot to določajo predpisi.

2. Na področju zdraviliško-klimatskega zdravljenja borcev NOV, vojaških invalidov in nosilcev »Partizanske spomenice 1941«, je potrebno v dogovoru s SIS zdravstva na nivoju občine, mesta in tudi republike proučiti, kakšne so

možnosti za zagotovitev finančnih sredstev v takem obsegu, ki bi omogočil zdravljenje vsem tistim udeležencem NOV, katerim je upoštevajoč kriterije zdravniških komisij zdravljenje nujno potrebno. Dodatna sredstva naj bi se zagotovila vsaj v obsegu, ki omogoča brezplačno koriščenje zdravstvenih uslug v zdraviliščih.

3. Ugotovljeno je, da nekateri kriteriji in merila oziroma členi občinskega odloka o družbeni skrbi za udeležence NOV in drugih vojn niso aktualni. Zato je potrebno v občini Ljubljana-Šiška in mestu Ljubljana enotno pristopiti k pripravi sprememb in dopolnitvi odloka. Gre predvsem za tisti del programa družbenodenarnih pomoči, ki jih republiški družbeni dogovor ne zajema (npr.: pomoč za šolanje, zdravljenje, pomoč oskrbovancem v domovih starejših občanov itd.) in jih je potrebno poenotiti in dopolniti v okviru vseh občin mesta Ljubljane.

4. Reševanje ekonomskih in socialnih razmer borcev z drugimi oblikami družbenih pomoči je sicer ustrezno, vendar bi v skladu s stališči in usmeritvami o podružbljanju sistema socialne varnosti borcev morali te oblike vse bolj integrirati v pristojne samoupravne interesne skupnosti. Predlagamo, da posamezne SIS ustanovijo komisije, pripravijo program dela in poročajo o opravljenem delu v drugi polovici leta 1983.

5. Pri delu patronažne službe se izkazuje kot poseben problem nezadostna kadrovska zasedba. Ta problem se odraža še posebej pri izvajanju fizioterapije na domu, zdravniških posegov in oskrbe s prehrano na domovih. Zato je potrebno organizirati in povezati del patronažne službe, centra za socialno delo in ustreznih socialnovarstvenih komisij pri KS glede intenziviranja dejavnosti in doseganja boljših rezultatov v posameznih območjih.

Prav tako je potrebno aktivirati delo komisij v krajevnih skupnostih in osnovnih organizacijah ZB NOV, ki naj tesneje sodelujejo s šolami, vzgojnovarstvenimi organizacijami, društvi in organizacijo Rdečega križa za organiziranje tovariške in dobrososedske pomoči starejšim občanom.

Strokovna služba referata
za zadeve borcev NOV
in vojaških invalidov

Komite za družbene
dejavnosti

ZVEZA SINDIKATOV
SLOVENIJE
Občinski svet
Ljubljana-Šiška

DRUŽBENO ORGANIZIRANA PREHRANA V OBČINI LJUBLJANA-ŠIŠKA

Prizadevanje sindikata, da bi čimvečjemu številu delavcev zagotovili organiziran in ustrezen obrok prehrane med delom, potekajo že od leta 1976.

Analiza stanja na področju prehrane med delom je v zadnjih treh letih pokazala, da je število delavcev, ki so prejemali vrednostne bone (trgovinske bone) naraščalo, čeprav so se tudi odpirali novi obrati družbene prehrane.

Občinski svet ZS Ljubljana-Šiška je že v letu 1977 zaostri izdajanje soglasij glede upravičenosti nabave vrednostnih bonov za živila. Od osnovnih organizacij ZS smo zahtevali, da vlagajo več naporov za organiziranje toplega obroka med delom delavcem. Tako smo v naši občini beležili vsako leto premike na tem področju. Organizirano prehrano med delom v letu 1980 je imelo 80,1 % delavcev, do maja leta 1982 pa 81,2 %. Organizirano prehrano in tudi celodnevno prehrano so zagotovile svojim delavcem in tudi delavcem iz drugih organizacij združenega dela vse večje delovne organizacije (Lek, Color, Celuloza, Stavbenik, Integral, Litostroj, Donit).

Več težav z organiziranjem ustrezne prehrane se je pojavljalo v manjših organizacijah združenega dela. Te organizacije so pretežno reševale prehrano z nabavo vrednostnih bonov tudi brez soglasja občinskega sveta ZS, ker Služba družbenega knjigovodstva ni vodila kontrole pri izplačevanju regresa.